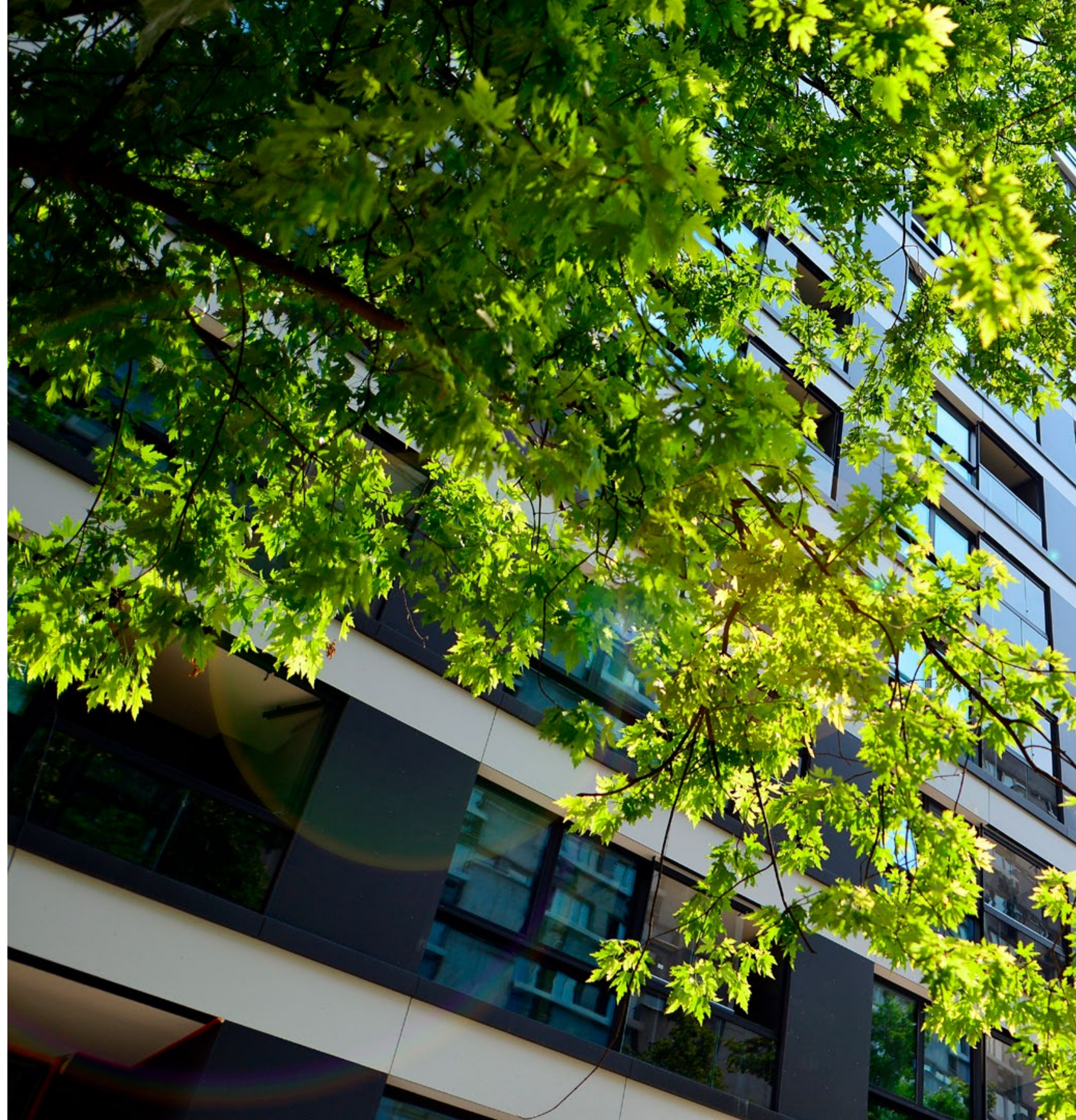

PROGRAM NOVÁ ELENA

PORADENSTVÍ V OBLASTI PROJEKTŮ
S GARANTOVANOU ÚSPOROOU EPC

NÁRODNÍ ROZVOJOVÁ BANKA

- Filozofií banky je podpora hospodářského a sociálního rozvoje České republiky.
- Poskytujeme finanční nástroje ve formě úvěrů, záruk a kapitálových vstupů.
- Do svých programů promítáme možnosti dostupných finančních zdrojů nového programovacího období, zejména OPTAK, Invest EU, Just Transition Mechanism, Národní plán obnovy.
- Využíváme finanční prostředky EIB Group, CEB apod.
- Jsme dlouhodobým partnerem pro evropské organizace a národní instituce, a to jak na centrální, tak regionální úrovni.
- Financujeme rodinné firmy a sociální podnikatele a poskytujeme jim bezplatné poradenství.
- Efektivně přizpůsobujeme programy podpory konkrétnímu sektoru a požadavkům našich klientů a partnerů.
- Nově poskytujeme poradenské služby v oblasti financování veřejné infrastruktury a energetických úspor.

**European
Investment Bank**

**Program ELENA je spolufinancován z programu
Evropské unie Invest EU Advisory Hub, z nástroje ELENA
(European Local ENergy Assistance) spravovaného Evropskou investiční bankou.**

Výhradní odpovědnost za obsah tohoto materiálu nese Národní rozvojová banka. Obsah nemusí nutně odrážet názor Evropské unie. Evropská investiční banka a Evropská komise neodpovídají za jakékoliv použití informací zde obsažených.

ENERGETICKÁ NÁROČNOST BUDOV A PROGRAM ELENA V NRB

- Evropský parlament schválil revizi Směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD). Ta je jedním z hlavních legislativních nástrojů pro snížení spotřeby energie v budovách. Ty v Evropské unii (EU) tvoří 40 % spotřeby veškeré energie a mají za následek 36 % emisí skleníkových plynů.
- Jedním z nástrojů k dosažení rychlejšího tempa renovace budov je využití metody EPC (Energy Performance Contracting). Projekty garantovaných úspor energie se stávají stále populárnějšími a efektivnějšími nástroji pro snižování energetické náročnosti budov a další infrastruktury a pro dosažení cílů v oblasti dekarbonizace české ekonomiky. V souvislosti s klimatickými cíli Evropy se očekává, že poptávka po projektech úspor ve všech oblastech – včetně EPC metody – se nejméně ztrojnásobí. **Významnou měrou k tomu od roku 2020 přispívá Národní rozvojová banka, která ve spolupráci s Evropskou investiční bankou (EIB) zahájila k 1. 8. 2024 již druhou etapu programu ELENA. NRB se v 1. etapě zaměřila na budovy veřejného sektoru, které mají velký potenciál pro renovaci a instalaci opatření šetřících provozní náklady za energie.**
- V této etapě jsme zanalyzovali přes 900 budov a pomocí metody EPC iniciovali investice do úspor energií v objemu přes 2 mld. Kč.

KOMPLEXNÍ PŘÍPRAVU EPC PROJEKTU

90% ÚHRADU NÁKLADŮ NA PORADENSTVÍ

VYSOKOU ODBORNOST PŘI PŘÍPRAVĚ EPC PROJEKTU

CO JE TO VLASTNĚ **ELENA**?

Je to zkrácený výraz z anglického European Local ENergy Assistance. Jedná se o společný nástroj Evropské investiční banky a Evropské komise v rámci programu Invest EU. Tento program podporuje soukromé i veřejné **subjekty v poskytování technické pomoci pro investice** do energetické účinnosti a obnovitelné energie, zaměřené zejména na energetické úspory v budovách a inovativní městskou dopravu.

ENERGETICKÁ ÚČINNOST

ELENA podporuje přípravu projektů, které zlepšují energetickou účinnost a využití obnovitelné energie v budovách.

Poskytuje komplexní poradenství při přípravě projektů úspor energie metodou EPC a zaměřuje se na podporu zvyšování investic do těchto projektů. Nabízí plnou technickou podporu při zpracování dokumentace potřebné před realizací energeticky úsporných opatření v budovách veřejného sektoru.

Poradenství **ELENA** pokrývá až 90 % nákladů na přípravu projektu, čímž významně snižuje hlavní překážku EPC projektů – vysoké náklady na jejich přípravu.

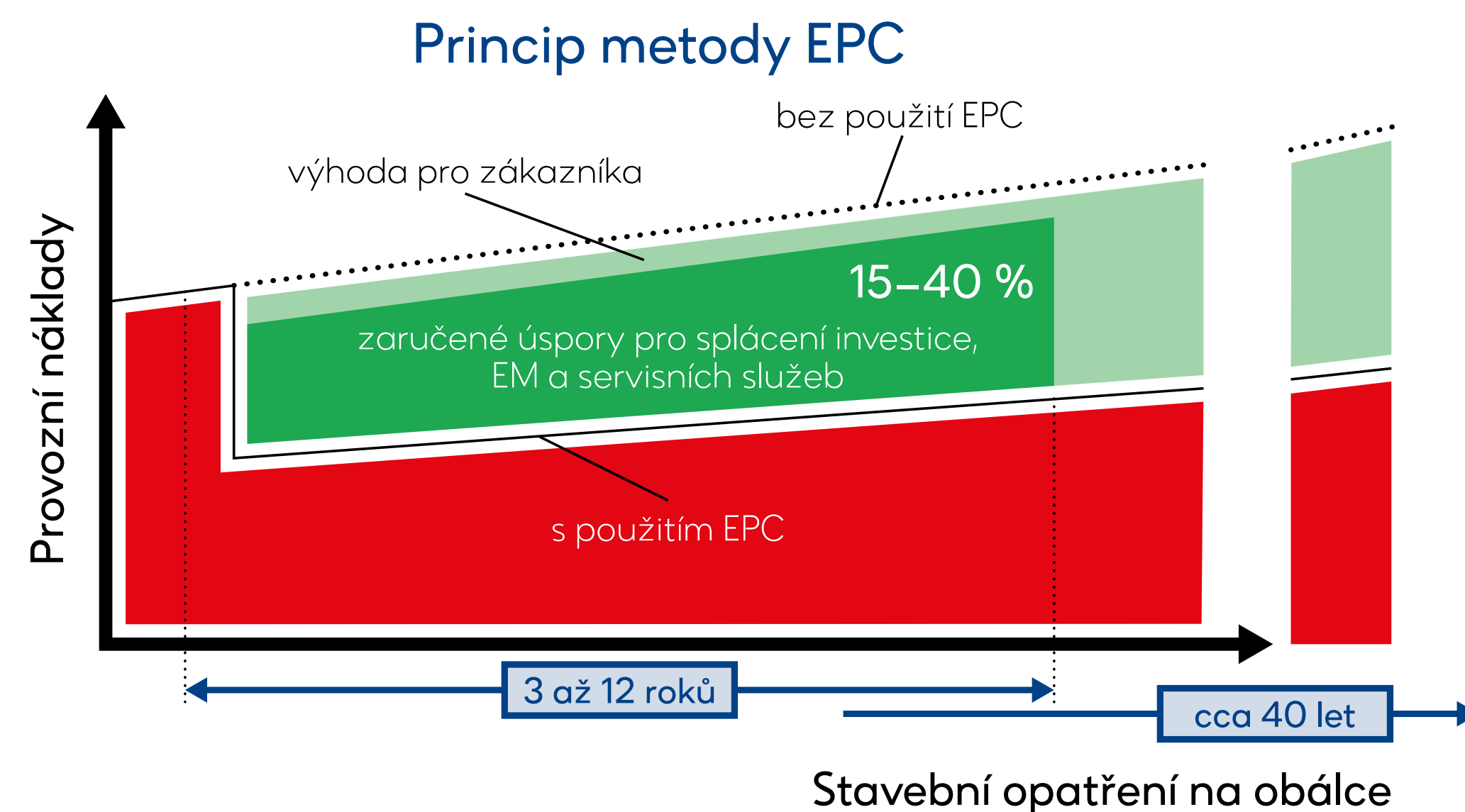

CO JE TO EPC (ENERGY PERFORMANCE CONTRACTING)

Česká republika prošla v posledních letech obtížným obdobím. Ceny energií vzrostly nahoru a mnohé tato skutečnost přinutila k radikálnímu řešení. A i když ceny pomalu, ale jistě klesají, Češi šetřit nepřestali. Způsoby, jak uspořit energie, hledají stále. Jedna z možností je využití energetických služeb se zárukou (EPC).

Princip metody EPC lze vysvětlit na ilustračním obrázku. Výše výchozích provozních nákladů na energie v budově odpovídá úrovni na obrázku horní linkou označené jako „bez použití EPC“. Po instalaci úsporných opatření se provozní náklady na energie sníží na úroveň linky označené „s použitím EPC“. Rozdíl je úměrný finančním úsporám provozních nákladů na energie vzniklých instalací úsporných opatření. Tyto uspořené finanční prostředky se použijí na splácení investic vynaložených do úsporných opatření.

Ve všeobecném pojetí je využití úspor ke splácení investice nesprávně vnímáno jako hlavní princip metody EPC. Je však nutné upozornit, že toto je ekonomický model návratnosti investice. Podstata metody EPC spočívá ovšem ve skutečnosti v tom, že se poskytovatel energetických služeb se zaručeným výsledkem (ESCO) klientovi smluvně zaručí za dosažení dohodnutého objemu úspor. Nedosáhne-li se smluvně dojednaného objemu úspor, potom rozdíl ve finančním vyjádření klientovi ESCO dorovná. Záruka za dosažené úspory je hlavním rysem metody EPC. Proto se jedná o energetické služby se zárukou.

PORADENSTVÍ NOVÁ ELENA V NRB

ROZSAH PORADENSTVÍ

Každý projekt EPC má svou přípravnou a realizační fázi. Program NOVÁ ELENA je zaměřený na podporu přípravné fáze projektů realizovaných metodou EPC.

CO JE OBSAHEM PŘÍPRAVNÉ FÁZE PROJEKTŮ EPC PODPOŘENÝCH Z PROGRAMU ELENA?

Přípravná část je proces odborných činností, jenž zahrnuje analýzu vhodnosti použití metody EPC a následně v případě potřeby přípravu žádosti o dotaci. Poslední část přípravné fáze spočívá v tvorbě zadávací dokumentace a asistence při organizaci veřejné zakázky na výběr poskytovatele energetických služeb ESCO.

ANALÝZA VHODNOSTI METODY EPC

Analýza se provádí s cílem prověřit klientem navržené budovy a jejich prostory pro realizaci úsporných opatření. Výstupem jsou analýzy jednotlivých objektů a manažerský souhrn, ve kterém klient dostane souhrnné informace o možnosti realizace energetických opatření, jejich velikosti a o potřebných investicích na jejich instalaci. Nedílnou součástí jsou různé varianty posuzující velikost energetických úspor v poměru k výši investičních nákladů a jejich návratnost za dobu trvání smlouvy.

V analýzách EPC ELENA bylo prověřeno 922 budov s tím, že 716 budov bylo uznáno vhodnými pro realizaci energetických úspor metodou EPC. Podpora ve výši 55 mil. Kč poskytnutá na přípravu projektů vyvolá investice do energeticky úsporných opatření ve výši cca 1,6 mld. Kč. Průměrná výše vzniklých úspor představuje přibližně 30 GWh ušetřené energie, což odpovídá uspořeným emisím CO₂ v objemu asi 14 000 t.

PŘÍPRAVA ŽÁDOSTI O DOTACI

Další z podporovaných činností je zpracování žádosti o dotaci, včetně všech povinných příloh. Klientům plánujícím využít podporu některého z dotačních programů, jež souvisejí s oblastmi podporovanými NRB, můžeme připravit žádost včetně všech povinných příloh. Jedná se například o žádost o dotaci na zateplení obálky, žádost o dotaci na FVE, která je součástí budovy zahrnuté do projektu EPC, a žádost o dotaci na veřejné osvětlení.

V RÁMCI PROJEKTU EPC PROGRAMU ELENA BYLO 716 BUDOV SHLEDÁNO JAKO VHODNÝCH PRO METODU EPC

VÝBĚR ESCO

Poslední činnost spadající do podporovaných činností přípravné fáze je příprava zadávací dokumentace a asistence při veřejné zakázce na poskytovatele energetických služeb se zaručeným výsledkem – ESCO. Veřejná zakázka se provádí v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek, formou jednacího řízení s uveřejněním. Je to složitější forma řízení, které je ovšem pro výběr firmy ESCO nejvhodnější. NRB klientovi poskytuje kromě přípravy tohoto řízení zejména odbornou pomoc při organizaci samotného řízení.

Činnost banky v této přípravné fázi končí podpisem smlouvy o energetických službách se zaručeným výsledkem mezi klientem a ESCO, a jak jsme již uvedli, naše podpora je ve výši 90 % nákladů na cenu poradenství.

Přípravná část končí podpisem smlouvy o energetických službách se zaručeným výsledkem ESCO. Co se potom odehrává? Jak probíhá financování? Pojdme se tedy v dalším textu podívat, co následuje po uzavření smlouvy klienta s ESCO.

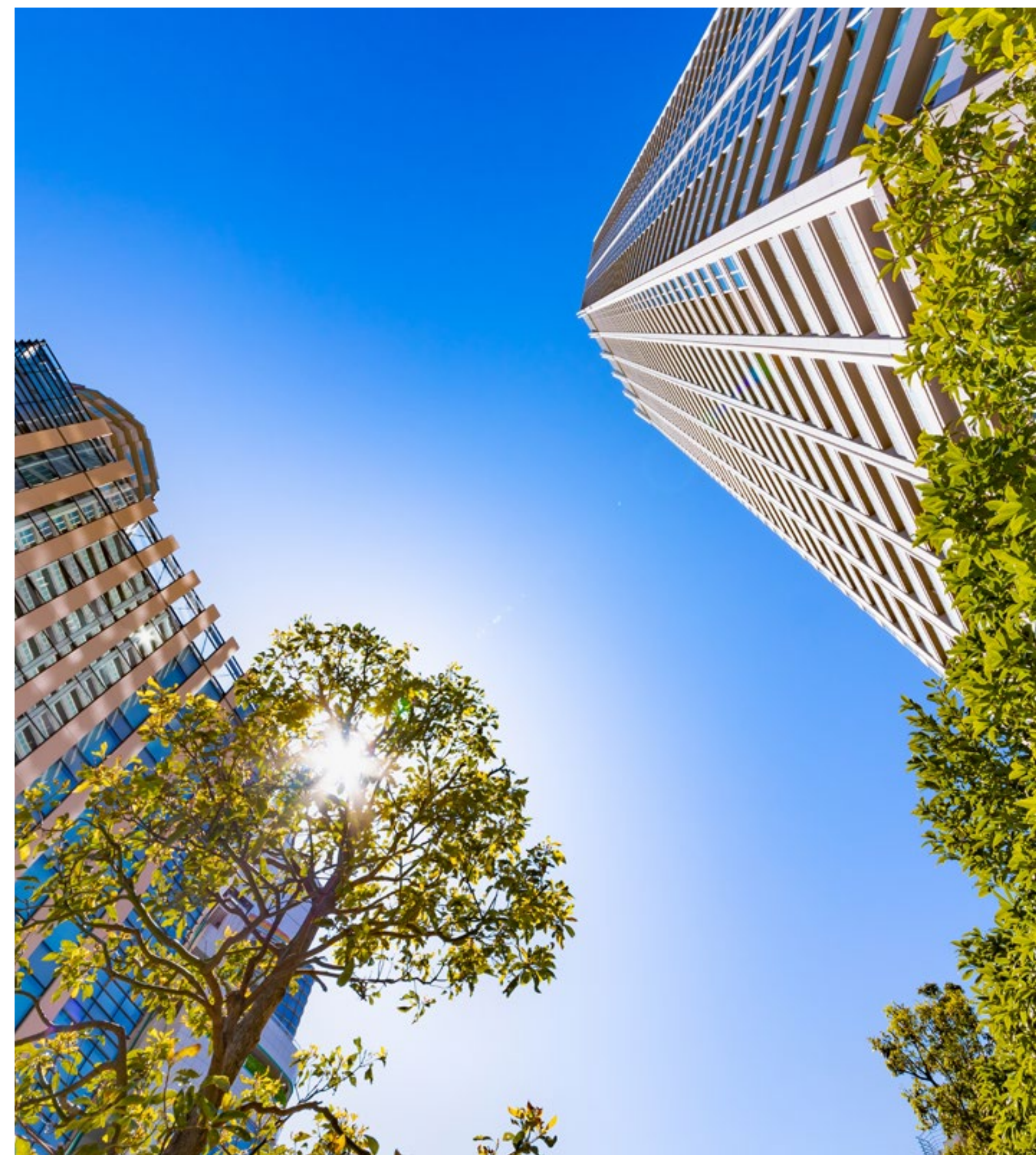
REALIZAČNÍ FÁZE

Jak se hradí investice?

Vítězná nabídka ESCO určuje rozsah energetických opatření a cenu jejich realizace. Doba trvání smlouvy bývá běžně mezi 8 až 12 roky. K tomuto období se vztahují splátky klienta. Je-li pro financování opatření nutná spoluúčast klienta, je buď rozpočítaná do celé doby trvání smlouvy, nebo je klientem uhrazena v mimořádné splátce či splátkách.

Jak tento proces probíhá? ESCO zajistí z vlastních finančních prostředků (zpravidla z vlastního úvěru) nákup a instalaci prvků navržených energeticky úsporných opatření. Objem prací, které v této fázi ESCO zajišťuje, je velmi rozmanitý a závisí na konkrétní podobě úsporných opatření.

Lze uvést, že ESCO zajišťuje všechny činnosti, které jsou potřebné pro realizaci úsporných opatření.

Může se jednat o činnost při přípravě realizační projektové dokumentace vyžadované stavebním zákonem nebo o získání kladného stanoviska některého z dotčených orgánů, pokud je součástí náplně prací zajištění inženýringu apod.

Následně ESCO zajistí samotnou instalaci úsporných opatření, pod kterou si lze představit např. montáž technologií, stavební úpravy v budovách, výměnu oken a dveří nebo zateplení obálky budovy. **Po realizaci této části je rovněž potřebné zaškolení osob zajišťujících provoz technologií a budov** a následné předání budov klientovi. V návaznosti na podpis předávacího protokolu vystaví **ESCO fakturu za poskytnuté služby (včetně nákupu a instalace opatření). Součástí této faktury je i splátkový kalendář** převzatý z podepsané smlouvy s ESCO, jímž je celá investice rozpočítaná do doby trvání smlouvy. Je-li součástí projektu také dotace, její výše se potom zpravidla ve splátkovém kalendáři objeví jako mimořádná splátka. Úsporná opatření jsou nainstalována a zprovozněna, personál je proškolen a vše je předáno klientovi a vyfakturováno.

Okamžikem předání se nově nainstalovaná a provedená úsporná opatření stávají majetkem klienta.

ENERGETICKÝ MANAGEMENT

Samostatně a odděleně se pravidelně fakturují náklady související s energetickým managementem (EM) prováděným ESCO. EM se rozumí prakticky každodenní činnost, kterou provádí ESCO, aby dosáhlo požadovaných parametrů projektu a sjednaného objemu úspor. EM se provádí po celou dobu trvání smlouvy. Jeho rozsah je závislý zejména na stupni potřeb a připravenosti objektů na monitoring provozu, dálkovou komunikaci, monitoring spotřeb energií a vyhodnocování úspor. Z těchto údajů se potom hledají další návrhy na realizaci úsporných opatření. EM provádí v rámci projektu EPC. Hlavním cílem EM je tedy získávat údaje pro vyhodnocení závazku dodržet podmínky ze smlouvy s ESCO a vyhledávat prostor pro případná další opatření. Taková podoba EM v žádném případě nenahrazuje systém energetického managementu dle ISO 50001.

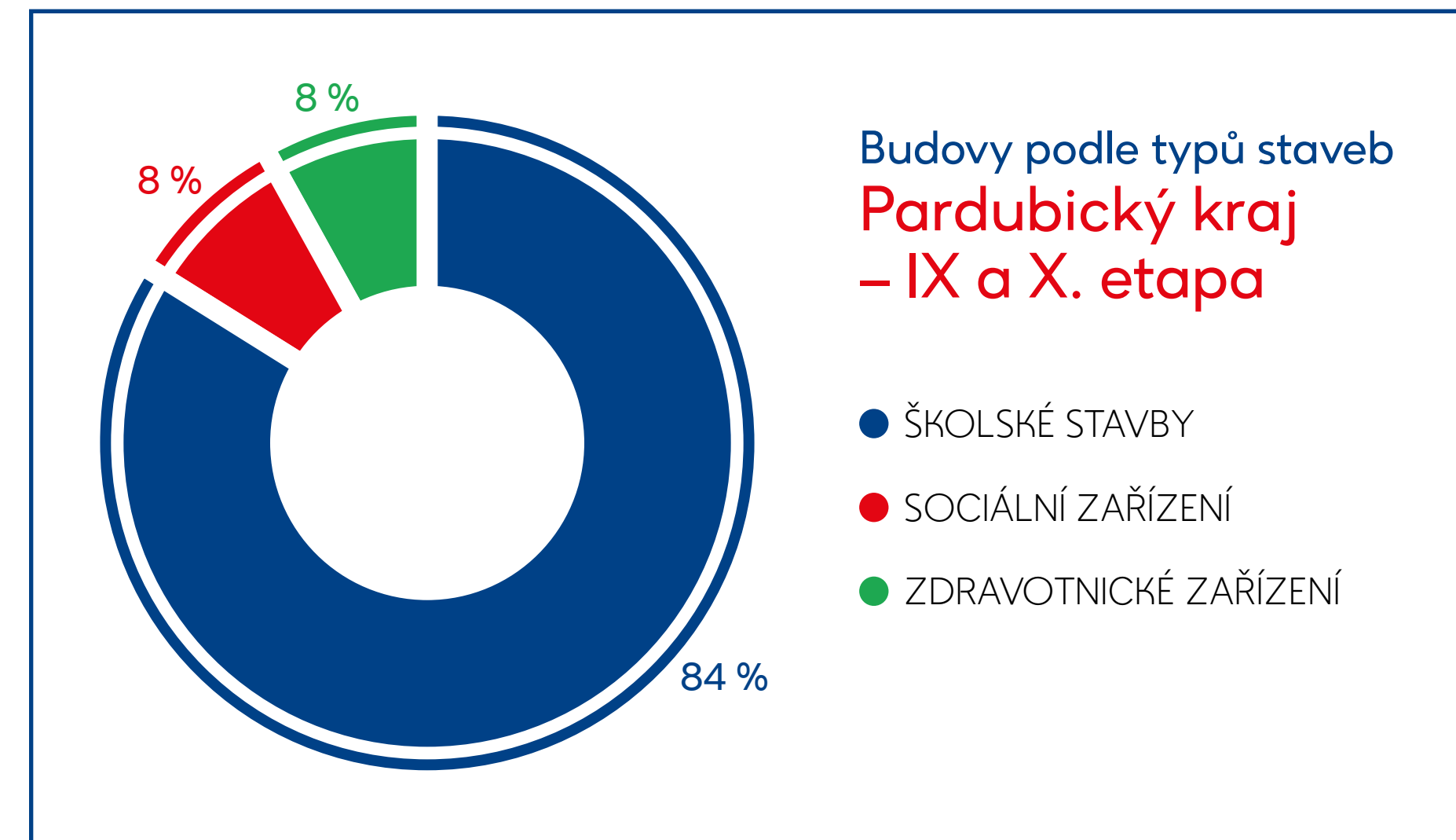
NĚKTERÉ PŘÍKLADY Z PRAXE

PARDUBICKÝ KRAJ

Pardubický kraj realizoval IX. a X. etapu energetických úspor se zaručeným výsledkem (EPC). S naší bankou prostřednictvím poradenství ELENA byly zrealizovány poslední dvě etapy. Tyto projekty patřily mezi největší. Do analýzy vhodnosti EPC bylo v obou projektech (IX. a X.) zařazeno celkem 32 objektů zahrnujících 244 budov.

Mezi objekty převažovaly školské stavby. Úsporná opatření byla realizována zpravidla na systémech vytápění včetně jejich regulace, ohřevu teplé vody a osvětlení.

REALIZACÍ ÚSPORNÝCH OPATŘENÍ DOSÁHNE PARDUBICKÝ KRAJ ÚSPOR ENERGIE VE VÝŠI TĚMĚŘ 1,5 GWh ROČNĚ A ÚSPORU CO₂ V OBJEMU 2 205 t ZA ROK.

Základní atributy projektu EPC – Pardubický kraj	Investiční náklad na úsporná opatření	Roční úspora energií	Roční úspora CO ₂
	Kč	GWh	t
Pardubický kraj IX.	49 384 057	0,460	597
Pardubický kraj X.	124 357 300	1,000	1 608
Celkem	173 741 357	1,460	2 205

NĚKTERÉ PŘÍKLADY Z PRAXE

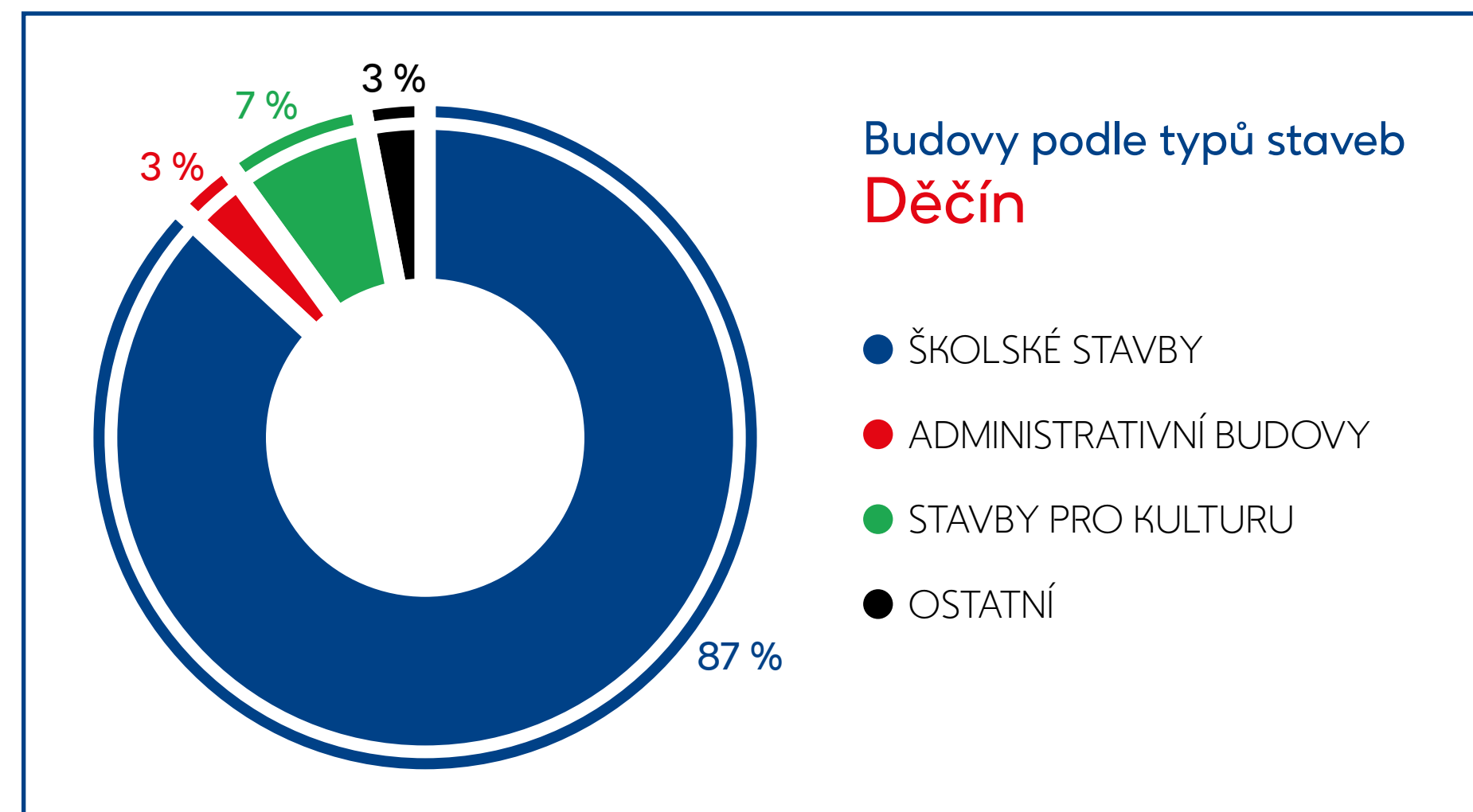
STATUTÁRNÍ MĚSTO DĚČÍN

Vyjádření zástupců města Děčín:

Naše město využilo při přípravě EPC projektu, jenž zahrnoval 17 objektů (zejména mateřské a základní školy, městské divadlo, knihovny, dům dětí a mládeže, sportovní areál a zimní stadion), poradenství poskytované NRB z programu ELENA. I přes to, že jsme s touto metodou realizace energetických úspor neměli velké zkušenosti, spolupráce s NRB a jejími odborníky nám umožnila posoudit vhodnost našich objektů a provést nás úskalími jednacího řízení s uveřejněním a vybrat poskytovatele energetických služeb se zaručeným výsledkem (ESCO). Tato metoda realizace energetických úspor pro nás představuje obrovský prostor pro náš další postup v oblasti snižování provozních nákladů na energie.

Spolupráce proběhla k naší plné spokojenosti. Podařilo se nám získat i další financování a to zvýhodněný úvěr s dotací od Evropské komise.

Pokud to bude možné, budeme s programy Národní rozvojové banky pokračovat i v příštích projektech.

Základní atributy projektu EPC – Město Děčín	Investiční náklad na úsporná opatření	Roční úspora energií	Roční úspora CO ₂
	Kč	GWh	t
Statutární město Děčín	Přibližně 60 000 000	1,000	268

**REALIZACÍ ÚSPORNÝCH OPATŘENÍ DOSÁHNE
STATUTÁRNÍ MĚSTO DĚČÍN ÚSPORY ENERGIE
VE VÝŠI TĚMĚŘ 1 GWh ROČNĚ A ÚSPORU CO₂
V OBJEMU 268 t ZA ROK.**

Realizací úsporných opatření dosáhne statutární město Děčín úspory energie ve výši téměř 1 GWh ročně a úsporu CO₂ v objemu 268 t za rok.

Současně statutární město Děčín využilo možnosti požádat o profinancování investic do úsporných opatření, o úvěrový produkt od Evropské investiční banky (EIB) MBIL (Multi-Beneficiary Intermediated Loan) s dotací Evropské komise (EK). Tento úvěr je poskytován subjektům veřejného sektoru v tzv. „uhelných krajích“ a lze k němu získat dotaci ze zdrojů Evropské komise.

ÚVĚR S DOTACÍ PRO UHELNÉ KRAJE

Pro „uhelné kraje“ poskytujeme zvýhodněný úvěr Multi-Beneficiary Intermediated Loan (MBIL) od Evropské investiční banky (EIB). Úvěrová linka je zaměřená na podporu investic ve veřejném sektoru, případně investic společností nebo dalších institucí, které zajišťují služby veřejného zájmu.

HLAVNÍ PARAMETRY ÚVĚROVÉ LINKY

Účel

Financování infrastrukturních projektů veřejného sektoru (kraje, města a obce a jimi řízené organizace)

Výše úvěru

- Velikost financovaného projektu: 2 mil. EUR – 25 mil. EUR (50 – 625 mil. Kč)
- Investiční nebo rámcový úvěr maximálně do 50 % velikosti projektu
- Maximální výše úvěru je 12,5 mil. EUR (312 500 000 Kč)
- Minimální výše úvěru je 1 mil. EUR (25 000 000 Kč)

Splatnost úvěru

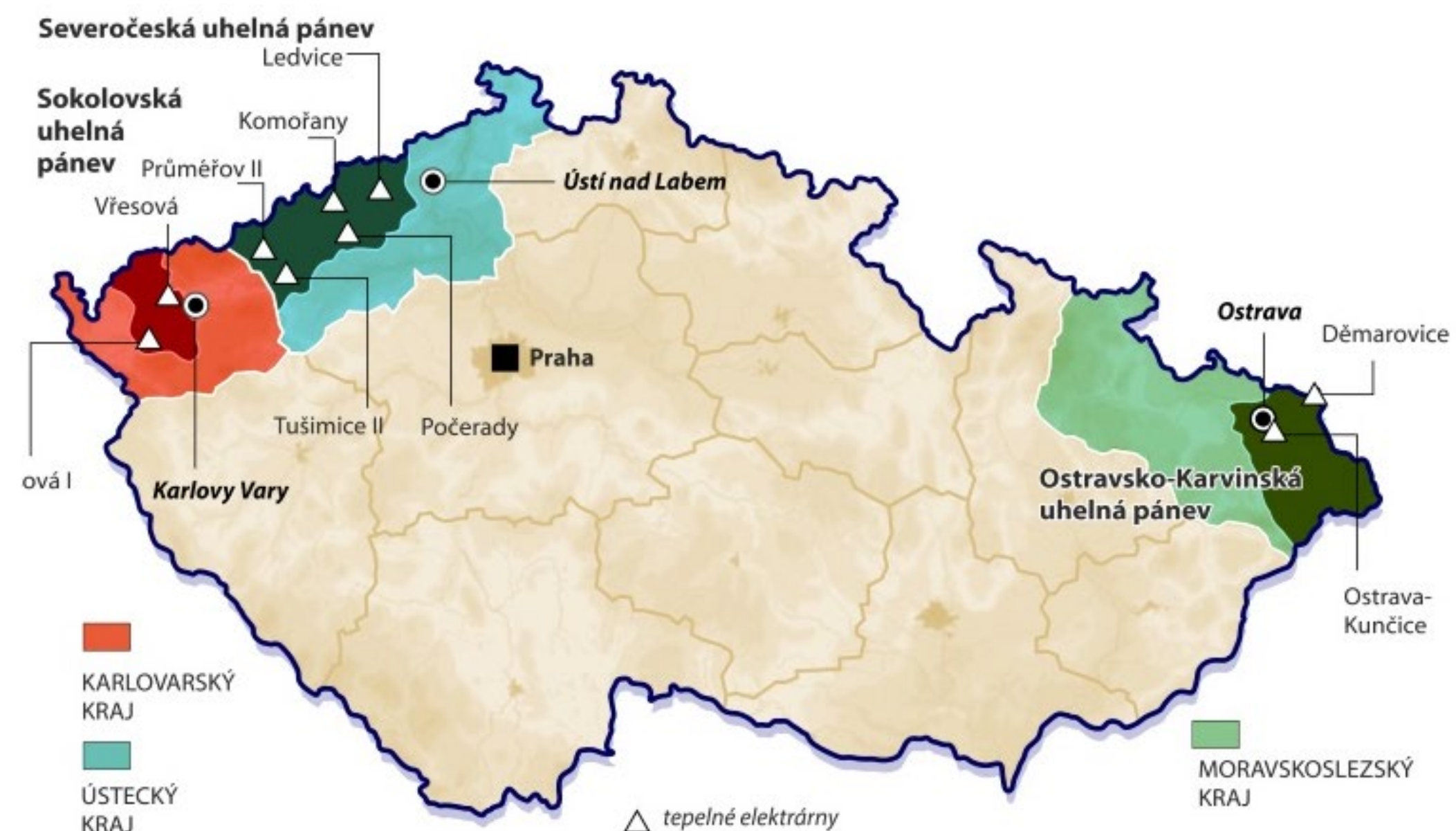
- 20 let (odklad splátek až na 5 let)
- 12 let (odklad splátek až na 3 roky)

Úroková sazba

- Fixní (max. 10 let)
- Float

Typ úvěru: investiční

Měna: CZK nebo EUR

GRANTOVÉ ZVÝHODNĚNÍ (DOTACE) EVROPSKÉ KOMISE

K tomuto úvěru lze získat dotaci ze zdrojů Evropské komise

- 25 % výše úvěru
- 250 000 EUR – 3 125 000 EUR (6,25 – 78,125 mil. Kč)

Tento produkt je možné čerpat i bez vazby na projekt EPC.

Pozn.: Hodnoty v Kč odpovídají kurzu 25 Kč/EUR

